

ପ୍ରିୟାମିତ୍ରନ୍ଦା

མདེ་གོ་ལདེ་སྐྱུར་གྱི་དྲི་བ་དྲིས་ལན།

མི་རིགས་དཔེ་སྐུ་ཁང་།

༄༅། ཞི་བདེའི་ཆེན་མཆོག་གིས་བྱའི་དྲི་བ་ཁྲི་བཅུ་

བྱིས་པའི་བྱ་རུ་

སའི་གོ་ལའི་སྐོར་གྱི་དྲི་བ་དྲིས་ལན།

མོག་ཆུང་ཕུར་བས་བསྐྱར།

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

ཨྲཱམ་རིའི་ནིའུ་ཡོག་ཀུན་པན་ཐེབས་སྒྲ་ཚོགས་པས་དཔེ་ཚོགས་འདི་པར་སྒྱུན་བྱེད་པར་
མཐུན་སྒྱུན་པར་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷོད།

图书在版编目(CIP)数据

地球的威力/马思主编;普日科译. —北京:民族出版社,2004.6

(儿童科普十万个为什么)

ISBN 7-105-06341-6

I.地... II.①马...②普... III.地球科学—儿童读物—藏语—IV.P—49

中国版本图书馆 CIP数据核字(2004)第 055209 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

<http://www.e56.com.cn>

民族出版社微机照排 三河宏凯彩印包装有限公司印刷
各地新华书店经销

2004 年 7 月第 1 版 2004 年 7 月北京第 1 次印刷

开本:850×1168 毫米 1/32 印张:4.75

印数:0001—5000 册 定价:10.00 元

此书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(编辑室电话:64234411-6509)

དེ་བཤད་ཅི་ཏུ་ཏེ་ཆོད་ཅི་ལ་བྱུང་ནམ་དུ་ལྷན་ཁང་ནས་བསྐྱབ་པའི་༡༠༠ལོའི་ཁྱེད་ལོའི་
 དར་ལམ་གྲིང་པའི་ལྷ་འོ་ལྷི་པར་མེད་སྟངས་ལོ་ལྷན་ཁང་དེ་བཤད་ནས་བསྐྱབ་པ་ཡིན།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁའ་མཁའ་	ཆེ་ཤིང་ཆུལ་
策 划:	才让加
དཔེ་ཁྱིམ་འགན་འཁུར་པ།	ག་ལ།
责任编辑:	扎 塔
མངོས་ཆ་ཁྱེད་ཀྱི་འགོ་དཔེ་	ཆེ་ལུང་།
装帧设计:	才 普
པར་ཁྱེད་ཀྱི་འགན་འཁུར་པ།	སངས་དུང་རྒྱུད།
责任校对:	桑东吉

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
नमो नमो नमो नमो नमो नमो नमो नमो ।

མོག་ཚུང་ཕུར་བས་བཟུང་།

*

མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་གིས་བསྐྱར་ཁིང་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

(བེ་ཅིན་རྟ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཨང་14བ། རྒྱུ་ཨང་100013)

(ཁ་པར་ཡང་གྲངས། 64234411 - 6509)

མི་རིགས་དང་སྤྱོད་ཁར་གྱི་སྤྱལ་འོད་པར་སྤྲིག་ཁར་ནས་པར་བསྤྲིག་སྤྱོད་

2004ལོའི་ཟླ་7པར་པར་གཞི་དང་ཕོ་བསྐྱེགས།

2004ལོའི་ཟླ་7པར་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཐངས་དང་པོ་བརྒྱབ།

དེབ་ཆད། $850 \text{ ཉམ་ཇིལ} \times 1168 \text{ ཉམ་ཇིལ} \cdot 1/32$ དཔར་ཤོག 4.75

པར་གྲངས། 0001 - 5000 དེབ་རེར་སྒྲ་10.00

དཀར་ཆག

- སྒྲིབ་འགྲོའི་གཏམ། (1)
- སའི་གོ་ལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱ་སྐར་ཞིག་རེད་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་རེད། (2)
- སའི་གོ་ལ་“དབྱ་བརྟེས”སྐབས་ཀྱི་བཟོ་ལྷ་ནི་ངེ་འདྲ་ཞིག་རེད། (4)
- སའི་གོ་ལའི་“གོད་ཁོག”རྒྱ་ཅི་ཞིག་སྒྲིག་ཡོད་དམ། (6)
- སའི་གོ་ལས་ཀྱང་“ཕྱི་གོས”གྱོན་ནམ། (8)
- སའི་གོ་ལའི་ནང་གི་ཚ་བ་ཕྱིར་“འཕྱར་ལྟངས་”བྱས་ཡོད་དམ། (10)
- སའི་གོ་ལ་ནི་འཕྱིར་འཁོར་རྒྱག་བཞིན་པའི་རྩྭ་བའཁོར་ཞིག་དང་འདྲ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་རེད། (12)
- མི་རྒྱལ་གྱིས་སའི་གོ་ལས་རང་འཁོར་རྒྱག་པ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཤེས་པ་རེད། (14)
- གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཞིན་པའི་སའི་གོ་ལ་དང་ཁ་བྲལ་བྱུང་། (16)
- སའི་གོ་ལའི་ཕྱི་དབྱིབས་ནི་ཡང་སྒྲིང་གང་འདྲ་ཞིག་རེད། (18)

- སའི་གོ་ལའི་མྱེད་ཤུགས་ཁ་འགྲེམ་བྱས་པ་ཆ་སྟོམས་ཡིན་ནམ། (20)
- ས་ཆ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་མཚོན་མོར་ཀྱང་ཉི་མ་མཐོང་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་རེད། (22)
- སྐམ་ས་སྟོ་སྟོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ནམ། (24)
- སྐམ་ས་ཆེན་མོ་གཡེང་སྟོ་སྟོན་བར་དཔང་རྟགས་ཡོད་ནམ། (26)
- སྟོབས་ཤུགས་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་སའི་གོ་ལའི་པང་དུ་སྟོ་སྟོན་བྱེད་དུ་འདྲུག་གིན་ཡོད། (28)
- མཆོ་ཞབས་རྒྱ་སྟེང་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། (30)
- སྟོ་སྟོན་བྱེད་པའི་པང་དུ་མ་རྒྱུ་ཁ་བརྒྱབ་རྗེས་གནས་རྒྱུ་གང་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་གི་རེད། (32)
- ཨན་ཏི་སི་རི་རྒྱུད་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད། (34)
- པང་དུ་མ་ཡོད་ཆོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་གཅིག་པ་ཡིན་ནམ། (36)
- ཞལ་དེ་བྱི་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད། (38)
- གང་འདྲ་བྱས་ནས་སའོག་གི་ཐོན་ཁུངས་འཛོལ་དགོས། (40)
- རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ས་ཡོམ་རྒྱག་སྲིད་ནམ། (42)
- ས་ཡོམ་རྒྱག་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་གནས་རྒྱུ་གང་ཞིག་འབྱུང་སྲིད། (44)
- ས་ཡོམ་གྱི་རྒྱབས་ཞེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་རེད། (46)
- ས་ཡོམ་རྒྱག་སྐབས་ཐོག་ཁང་ཉིལ་པོ་མར་བཞིབས་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་རེད། (48)
- ས་ཡོམ་སྟོན་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པམ། (50)
- ས་སྒྲ་དང་ས་འོད་ཟེར་བ་ནི་ཅི་ཞིག་རེད། (52)

- སེམས་མ་ཕྱེད་ཤོད་སྟོག་ཆགས་དང་ཅི་ཤིང་གིས་སྒྲོན་ཚུད་ནས་ཤེས་སམ། (54)
- གཏེར་བྱི་ས་ཆ་གང་དུ་ཡོད། (56)
- མེ་རི་ཆང་མ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་ཡིན་ནམ། (58)
- མེ་རི་ལ་ལྟ་ལོ་ལྟ་ཆོག་གམ། (60)
- ཞིག་རལ་མེ་རིའི་འཕྱར་ཁ་ཟེར་བ་ནི་ཅི་ཞིག་རེད། (62)
- དཔལ་ཉེད་ལུན་སི་མེ་རི་འབར་གང་ཕྱེད་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་གིས་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། (64)
- ཁོ་ལ་ཁ་ཕྱེད་མེ་རི་འབར་གང་ཆེན་ལོ་འཕྱར་སྐབས་དེའི་བཟོ་ལྷ་ནི་འདྲ་ཞིག་རེད། (66)
- ཕང་མི་མཁར་གོང་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་སའོག་ཏུ་སྐྱས་པ་རེད། (68)
- མཚོ་རི་དེ་ས་ཆ་གང་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད། (70)
- མེ་རི་འཕྱར་ལུང་བྱེད་པ་སྒྲོན་དཔག་བྱེད་ཐུབ་བམ། (72)
- གཏེར་བྱི་ལ་རྣམ་གྲངས་ག་ཚད་ཡོད། (74)
- རྒྱ་ཚན་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། (76)
- བྲག་རྩོད་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། (78)
- བྲག་རྩོད་ནི་གཏེར་དངོས་ཐོན་ཁྲུང་ས་རེད་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་རེད། (80)
- བྲག་རྩོད་ཏུ་ས་ནམ་ཡང་མི་འཁྱུར་བ་འབྱུང་གིད་ནམ། (82)
- བྲག་རྩོད་ཐོག་ནས་སའི་གོ་ལའི་ལོ་རྒྱུད་ཤེས་ཐུབ་བམ། (84)
- རྩོད་པ་ལམ་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། (86)

- མཚོ་མཐའི་བྱེ་མ་ནི་གང་ནས་བྱུང་བ་རེད། (88)
- རྒྱས་བྱས་བྲག་ཁྲད་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད། (90)
- གཉེན་དངོས་ལ་ཁ་དོག་ཡོད་དམ། (92)
- རང་བྱུང་གསེར་རྩྭ་ཆེན་མོ་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྲུབ་པ་ཞིག་རེད། (94)
- རྩྭ་མ་དང་རང་བྱུང་རྒྱང་ས་པ་གཉིས་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྲུབ་པ་ཞིག་རེད། (96)
- རྩྭ་མ་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྲུབ་པ་ཞིག་རེད། (98)
- རྒྱ་མཚོ་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྲུབ་པ་ཞིག་རེད། (100)
- རྒྱ་མཚོའི་ཟུང་ཚད་ལ་ག་ཚད་ཡོད། (102)
- རྒྱ་མཚོ་ནི་ཆེ་སྤྱོད་གི་འབྲུང་ཁྲད་ས་ཡིན་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་རེད། (104)
- མཚོ་ཞབས་སུ་ཐུན་ནག་གིས་ཁེངས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་རེད། (106)
- ས་འོག་གི་ཆ་ལྷན་སྤྱོད་འདོན་བྱེད་ཆོག་གམ། (108)
- མེད་ལྷག་ས་གོང་དུ་ཟེར་བ་ནི་ཅི་ཞིག་རེད། (110)
- མེད་ལྷག་ས་གོང་དུ་འདྲི་ནང་གི་ལྷག་ས་རིགས་ནི་གང་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། (112)
- སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་ཟུང་མཐའ་དེ་གང་དུ་ཡོད། (114)
- མཚོ་འཛིང་སྒོང་རྒྱུན་ནི་ཅི་ཞིག་རེད། (116)
- རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་སྒོང་འཁོར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་རེད། (118)
- རྒྱང་ས་འཕྲེང་ནི་གང་འདྲ་བྱས་ནས་སྦྱོང་གྱིན་ཡོད། (120)

- ལྷ་མཚོའི་དུས་རྒྱུ་བས་ཟེར་བ་ནི་ཅི་ཞིག་རེད། (122)
 ལྷ་གསལ་དང་མ་ཐང་ལ་འོ་མཚར་ཆེ་བའི་ལུས་མཐུ་ཡོད་ཟེར་བའི་ལྷ་མཚན་ཅི་རེད། (124)
 ལྷ་རྩ་ཏ་ཇའི་ལྷ་མཚོར་དམིགས་བསམ་ཅི་ཞིག་ཡོད། (126)
 ལྷ་མཚོའི་ནང་ལྷ་ལྷ་ལ་བརྒྱབ་ན་ཡང་སྤྱད་ཆོག་ས་ཆུང་ཡིན་པའི་སྤྱང་བསྐྱེ་བའི་ལྷ་མཚན་ཅི་རེད། (128)
 ལྷ་ཐོན་འདེབས་གསལ་ཟེར་བ་ནི་ཅི་ཞིག་རེད། (130)
 ལྷ་མཚོའི་འགམ་རྒྱུད་ལ་འཁྱུར་བ་འབྱུང་ངམ། (132)
 ལྷ་མཚོའི་བཟང་ཆས་འབྲེང་བ་ཟེར་བ་ནི་ཅི་ཞིག་རེད། (134)
 ལྷ་མཚོའི་ནང་དུ་ཐོན་ལུང་སྐྱེས་ཆེན་ཞིག་ཡོད། (136)
 ལྷ་རྒྱུད་སྤྱད་ནས་ལྷ་མཚོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པའི་ལྷ་མཚན་ཅི་རེད། (138)
 མ་འོང་པའི་ལྷ་མཚོའི་རྒྱ་མ་པ་ནི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན། (140)

ཐུན་འགྲེལ་གཏམ།

དེ་ཡང་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོ་ནི་འཛུང་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་འདིག་རྟེན་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་རྒྱ་གསར་
བབས་མ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་སྤྱད་བྱས་ནས་བསྐྱོད་ཡོད། ར་ཆོས་དང་མཚན་གསལ་བས་བསྐྱོད་པའི་
སྒྲིག་གྱུར་གྱི་ཤེས་བྱ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་རྒྱ་བསྐྱོས་ཏེ། (གོ་བདེའི་ཆོན་ཆལ་ཤེས་བྱའི་དྲི་བ་ཁྱི་བཅུ་
བྱིས་པའི་བྱ་རམ་)ཤེས་པའི་དཔེ་ཆོག་ས་དེ་བ་༡༩་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་སྒྲིག་གྱུར་བྱས་པ་ཡིན།

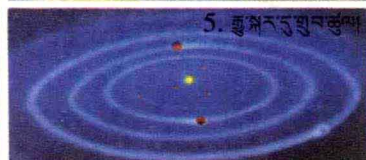
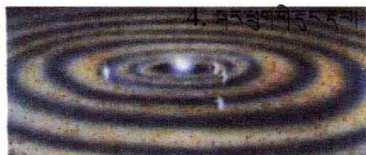
དཔེ་དེ་བའི་དེ་ནང་དུ་གོང་ནས་མ་སྤོང་དགྲུང་དང་། འོག་ནས་དོག་མོ་ས། བར་ནས་སྒྲིག་
ཆགས་དང་ཅི་ཤིང་བཅས་སྒྲིག་ཤེས་བྱ་མང་པོ་ཞིག་འདུས་པར་མ་ཟད། ད་དུང་སྒྲིག་ཁྲིད་དང་བྱ་རྒྱ་
སྒྲིག་སྒྲིག་ས་དང་ཆོན་རིག་ཐུང་གྱི་ཤེས་བྱ་གསལ་བསྐྱོས་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་འདུས་པས། སྒྲིག་
པ་པོ་རྒྱུང་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་མོ་འབྱེད་ནས་སྒྲིག་གྱུར་ཡུལ་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་བའི་སྒྲིག་བསྐྱོངས་
ཐུབ་པས། ཁོ་ཆོས་གནད་དོན་ལ་བསམ་གཞིགས་དང་རྟོག་དཔྱད་གྱིས་བཅར་ཤ་གཅོད་པའི་རིག་པའི་
འཛིན་ཐང་ཡང་ཆེ་རྒྱ་གཏོང་ཐུབ། དེར་བརྟེན་སྒྲིག་སྒྲིག་ནམ་མཁའི་མཐོངས་ནས་བཅུ་པ་འདྲ་བ་
བྱིས་པ་ཆོའི་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་མཐུན་པའི་གོ་བདེའི་སྒྲིག་དེ་བའི་ཉ་བྱ་བསྐྱོད་པ་ལ་མ་ཆུས་གྱི་དོན་
སྒྲིང་དང་དངོས་ཡོད་གྱི་དགོས་ལམ་ཏུ་ཅང་ཆོའི།

དཔེ་ཆོག་ས་འདི་ནི་གསལ་བཤད་ཡི་གེ་དང་འདྲ་བར་རི་མོ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས་ཐུབ་པ་ཞིག་
ཡིན་གཤིས་སྒྲིག་བདེ་ཞིང་གོ་སྒྲིབ་དང་མདོ་དྲིལ་བ་བཅས་གྱི་དགོས་ཆུང་མང་དུ་མཆིས་པས་དཔྱད་ཐུན་
དང་བཤེད་ན་པའི་བྱ་རམ་དང་མིག་གི་བདུན་ཅི་རྒྱ་རྒྱུ་ཅིག་སྤྱ།

མི་དོགས་དཔེ་ཐུན་ཁང་།

སའི་གོ་ལ་“དབྱ་བརྟེས་”སྐབས་ཀྱི་ བརྩོ་ལྷ་ཉི་ཤི་འབྲ་ཞིག་རེད།

ངས་བཤད་པར་ཁྱོད་ཉིད་ཡིད་ཆེས་མ་བྱེད་དང་། ཆེས་་་
སྤྲ་བའི་“སའི་གོ་ལ་”ནི་ཏ་ཅང་ཏ་ཅང་ཆུང་བའི་ས་རྩལ་གྱི་རིལ་བྱ་་་
ཅམ་དུ་བྱེད། མོད་རྒྱུན་དེ་ལ་ཁྱོད་ཉིད་ཏ་ལས་སོང་ངམ། ཏ་་་
ལམ་ལོ་ངོ་དུང་ཕུར་46 གི་སྤོན་དུ་བར་སྤང་ཁམས་སུ་ས་རྩལ་གྱི་་་་་་
དབྱགས་གཟུགས་(气体) ཕོན་དང་ཕོན་བྱས་ནས་འཕྱོ་གཡང་བྱས་་་

ནས་བསྐྱོད་ཡོད་པ་.....

རེད། ས་རྒྱལ་དེ་དག་

གི་དབྱས་དབྱེལ་གྱི་.....

དངོས་པོ་རྒྱབ་འདྲས་

གྱིས་ཉི་མ་ཆགས་པ་.....

རེད། ལྷག་ལུས་སུ་

གྱུར་པའི་ས་རྒྱལ་གྱིས་

ཉི་མ་བསྐྱོར་ནས་ལྷུང་

ཆད་མཐོན་པོས་སྐྱོར་ནས་སྐྱོར་བ་བརྒྱབ་པ་ནས་སྐྱོར་ཐེར་དབྱེལ་སྐྱོར་གྱི་.....

སྐྱར་སྐྱོན་ཆགས་པ་རེད། དེ་ནས་ལོ་ངོ་དྲུང་ལྷུང་གཅིག་ཡས་མས་

ཅམ་འགོར་རྗེས་སྐྱར་སྐྱོན་ནང་གི་རྒྱལ་རིལ་མཉམ་གཅིག་ཏུ་འབྱར་

བ་ལས་སྐྱར་སྐྱོན་(星子 tiny particles) ཞེས་པ་བྱུང་། དེ་ཆོའི་.....

ཆངས་ཐིག་ལ་མིང་སྟོང་སྐྱག་ཁ་ཤས་ལས་ཡོད་པ་མ་རེད། སྐྱར་.....

སྐྱོན་དེ་དག་གིས་ཡན་ཚུན་རྒྱང་རྒྱུས་ནས་རྒྱ་སྐྱར་དུ་འདྲས་གྱུབ་

བྱུང་བ་ལས་སའི་གོ་ལ་ནི་དེའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ནོ། ཉི་མ་ལས་

བཙུངས་ནས་སའི་གོ་ལའི་བརྒྱགས་གྲལ་ཡང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།

ཤེས་བྱའི་ཡིག་ཆང་།

ཉལ་མ་ལོ་ངོ་དྲུང་ལྷུང་25

སྐྱོན་དུག་ལྷུང་མདོག་ཏུ་འབྱུང་.....

བའི་སའི་གོ་ལ་འདི་ཉིད་གནས་ས་

ཁ་འབྱུང་བ་པའི་ཆེས་ཐོག་མའི་སྐྱོན་

མའི་རྒྱལ་པ་ལས་ཐར་ཞིང་།

སྐྱོན་པ་ཡལ་ནས་ཉི་མ་སྐྱོན་ཞིང་.....

ལྷུང་འབྱུངས་པས་མར་བལྟས་ན་.....

སྐྱོན་ཆད་དང་དེ་ཉིད་སའི་གོ་ལ་.....

གཉིས་ལྷུང་པར་ཆེན་པོ་མེད་པ་

ཞིག་ཏུ་སྐྱར་ངོ་།

